

»I de Tilfælde, hvor Lovgivningsmagten har henlagt Spørgsmaalet om endelig Afgørelse af en Erstatningssums Størrelse til særlige Organer, kan dette Spørgsmaal dog forelægges Højesteret, saafremt Regeringen paa Grundlag af forelagte Oplysninger anser Ønsket om en yderligere Prøvelse tilstrækkeligt begrundet. Finder Højesteret, at foreliggende Omstændigheder gør det tvivlsomt, om den fastsatte Erstatning er passende, udpeger Retten særlige sagkyndige og uvildige Vurderingsmænd, hvis Afgørelse af det omhandlede Spørgsmaal er endelig.«

Dette Stykke fik sin endelige Form i Landstinget efter et Ændringsforslag af Statsministeren og Udvalgsflertallet, som tog Sigte paa at fjerne en fra juridisk Side rejst Tvivl om Bestemmelsens Rækkevidde.

§ 83, om *Foreningsfrihed*, indeholder i Stk. 1 samme Bestemmelse, som findes i Grdl. 1920 § 85, 1ste Punktum, og Stk. 3 afviger kun fra samme Paragrafs 2det og 3die Punktum ved, at »ophæves« og »Ophævelse« er ændret til: »opløses« og »Opløsning«. Stk. 2, 4 og 5 er derimod nye, og for Over-skueligheds Skyld gengives § 83 her som Helhed:

»Borgerne har Ret til uden foregaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed.

Foreninger, der virker ved eller søger at naa deres Maal ved Vold, Anstiftelse af Vold eller lignende strafbar Paavirkning af anderledes tænkende eller virker for at berøve Borgerne eller Grupper af disse nogen af de Borgerne personligt ved §§ 72, 75, 76, 82, 83 og 84 tilsikrede Rettigheder*), bliver at opløse ved Dom.

Ingen Forening kan opløses ved en Regeringsforanstaltning. Dog kan en Forening foreløbig forbydes, men der skal da straks anlægges Sag imod den til dens Opløsning.

Sager om Opløsning af politiske Foreninger bliver at anlægge ved Rigsretten.

Opløsningens Retsvirkninger bliver at fastsætte ved Lov.«

I Kommissionsflertallets Motiver til Stk. 2 hed det bl. a.:

»Der kan være Foreninger af en saadan Karakter, at det er

*) Trosfrihed, personlig Frihed, Trykkefrihed, Forenings- og Forsamlingsfrihed.